

9. SINIF

TARİH

3. Ünite

1. Orta Çağ Avrupa'sında derebeylik sisteminin etkisiyle ticaret hacmi daralmış ve içe dönük toprağa dayalı bir ekonomik model oluşmuştur.

Bu durumun Avrupa'da;

I. feodal beylerin güç kaybetmesi,
II. burjuvazinin etkinlik kazanması,
III. kent yaşamının önemini yitirmesi

gelişmelerinden hangilerine sebep olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

2. Sasaniler krallarını tanrının temsilcisi kabul etmişler ve krala itaatsizliği tanrıya itaatsizlik olarak görmüşlerdir.

Bu duruma göre,

I. Tek tanrı inancı yaygınlaşmıştır.
II. Ticaret gelişmiştir.
III. Siyasi otorite güçlenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II. B) Yalnız III. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

3. Cengiz Han 1206 yılında dağınık Moğol kabilelerini bir araya getirmiş ve Moğol İmparatorluğu'nu kurmuştur. Güçlü askerî yapısıyla Moğol İmparatorluğu, XIII. yüzyıl boyunca bilinen dünyanın önemli bir bölümüne hükmetmiştir.

Bu bilgilere göre Moğollarla ilgili;

I. Cengiz Han'ın siyasi birliği sağladığı,
II. gelişmiş bir ordu teşkilatına sahip oldukları,
III. sınırlarını genişlettikleri

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

4. Roma İmparatorluğu'nun siyasi olarak etkinliğini kaybetmesiyle birlikte Avrupa'da feodal yapılar ortaya çıkmıştır.

Bu durumun sonucu olarak aşağıdakilerden hangisinin yaşandığı söylenebilir?

A) Grek kültürü önem kazanmıştır.
B) Semavi dinler yayılma imkânına kavuşmuştur.
C) Merkezî krallıklar güç kazanmıştır.
D) Kıta Avrupa'sında kültürel birlik sağlanmıştır.
E) Avrupa'da siyasi birlik bozulmuştur.

5. Bizans olarak adlandırılan Doğu Roma İmparatorluğu Orta Çağ'da; Anadolu, Balkanlar, Mısır, Suriye, Filistin ve Kuzey Afrika coğrafyasında etkili olmuştur. Hellenizm ve Ortodoksluk gibi kültürel bileşenler sonucu Bizans İmparatorluğu, Batı Roma İmparatorluğu'ndan farklı bir siyasi yapı hâline gelmiştir. Roma İmparatorluğu bir çeşit cumhuriyet ile yönetilirken Bizans imparatoru gücünü tanrıdan alan otokrat bir lider konumuna gelmiştir.

Bu durumun temel sebebi olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Demokratik bir yapının varlığı
B) Sınıflar arası çatışmaların sonlanması
C) Toplumun refah seviyesinin artması
D) İmparatorların siyasi yapıyı güçlendirmek istemesi
E) Laik bir siyasal sisteme geçilmesi

6. Orta Çağ'ın egemen devletlerinden Sasanilerde iktisadi yapı topraktan elde edilen vergilere göre şekillenmiştir. Toplanan vergiler ise yol ve kervansaray yapımı gibi bayındırlık faaliyetlerinde kullanılmıştır.

Sasanilerin bu politikasının temel amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Ticari hayatı canlandırmak
B) İçe kapalı bir ekonomi oluşturmak
C) Vergide eşitliği sağlamak
D) Diplomatik ilişkileri geliştirmek
E) Güçlü bir askerî teşkilata sahip olmak

7. **Orta Çağ'da Ticaret Yolları Haritası**

Harita incelendiğinde ticaret yollarıyla ilgili olarak;

I. uluslararası etkileşimin artabileceği,
II. Anadolu'nun Avrupa'ya geçiş noktası olduğu,
III. çoğunlukla kara yolunun kullanıldığı

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

8. Bir tarihçi, “Vizigotlar, onluk sisteme göre ordularını düzenlemişlerdir.” ifadesini kullanmıştır.

Buna göre Vizigotlarla ilgili olarak,

I. Askerî alanda Hunlardan etkilenmişlerdir.
II. Piyade birliklerine önem vermişlerdir.
III. Ateşli silah kullanımına geçmişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

9. VII. yüzyılda Doğu Roma İmparatorluğu’nun başına geçen imparator Heracleios ülkenin kötü gidişatını durdurmak için paralı askerlik sistemine son verdi ve “tema sistemi”ni kurdu. Bu sistemle birlikte ülkeyi eyaletlere ayırdı. Bu eyaletlerin başına askerî valiler getirdi. Köylülere askerî hizmet karşılığında miras bırakabilecekleri toprak bağışladı. Kısa süre içerisinde de bu şekilde yetiştirilen askerlerden sayıca fazla ve güçlü bir ordu kurdu. Ayrıca toprağın işlenmesini ve tarımsal üretimin artmasını da sağladı.

Bu bilgilere göre “tema sistemi”**nin;**

I. idari,
II. askerî,
III. ekonomi

alanlarının hangilerinde Bizans İmparatorluğu’na katkı sağladığı söylenebilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

10. Özellikle VII. yüzyılın başlarında Asya’nın geniş bozkırlarında hayvancılıkla geçinen, çoğunluğu henüz İslamiyet’i kabul etmemiş göçebeler, çok sert geçen kış mevsimlerinde hayvanları telef olunca şehir ve kasabalara inerler ve şehirlilerden yardım isterlerdi. Şehirlinin cimri davranması üzerine de ihtiyaçları olan şeyleri zor kullanarak alırlardı. Zamanla şehirlerde artan refah, göçebeleri buralara çekmeye başlamış, saldırı ve yağmalamaların sayısı da artmıştır. Emevi idaresi buna çare olarak göçebelere karşı gönüllü birlikler oluşturmuştur.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Göçebeler İslamiyet’in yayılmasına katkı sağlamıştır.
B) Yerleşikler askerî alanda göçebelere üstünlük sağlamıştır.
C) Müslüman toplumlar ticari faaliyetlerle uğraşmıştır.
D) İhtiyaçlarını karşılama durumu göçebelerin hareket tarzını belirlemiştir.
E) Emeviler savunma savaşlarında gelişmiştir.

11. XI. yüzyılda Bizans ordusunda görev yapan ücretli askerlerin büyük bir kısmı Türklerden oluşmaktadır. Bizans yönetimi Peçenek, Kuman ve Uzlardan oluşan ücretli Türk askerlerini Anadolu’ya akınlarda bulunan Selçuklulara karşı kullanmıştır. Bizans’ın bu uygulaması Malazgirt Savaşı sırasında kendi aleyhine işlemiş ve Bizans ordusundaki ücretli Türk boyları Selçuklu tarafına geçmiştir. Bu durum, savaşı Bizans’ın kaybetmesinde etkili olmuştur.

Buna göre Bizans ile ilgili olarak,

I. Türklerin askerî gücünden yararlanmıştır.
II. Ordusundaki Türkler milliyetçi bir duyguyla hareket etmiştir.
III. Savunma savaşı yapmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve III. E) II ve III.

12.

Cengiz Han Yasaları (Sadeleştirilmiş Hâli)
• Kasten yalan söyleyen, sihirbazlıkla uğraşan, kavga etmekte olan iki şahıs arasına girerek onlardan birine yardım edenlerin cezası ölümdür. • Kuran'ı ezberlemiş olanlardan, fakihlerden, tabiplerden, ulemadan, hayatlarını ibadete adamış zahitlerden, müezzinlerden, ölüleri yıkayanlardan vergi alınmayacaktır. • Vazifesini ihmal eden asker ve sürgün avı esnasında avını kaçıran avcı, dayak cezası ile cezalandırılır. • Kaçan bir esiri veya savaş tutsağını eline geçirip de sahibine iade etmeyen kişi, ölümle cezalandırılır.

Cengiz Han Yasaları dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Hukuk eğitimine önem verildiğine
B) Din adamları ve âlimlerin ayrıcalıklı olduğuna
C) Yargı bağımsızlığının sağlanamadığına
D) Avrupa hukuk sisteminin temelini oluşturduğuna
E) Ölüm cezalarının yerine getirildiğine

13. Roma hukuku yazılı, açık, tek şekilli ve öğretimi kolaydı. Hukuk öğrenimi yapmak isteyen öğrencilerle, öğretmek isteyen üniversiteler Roma hukukunu tercih ediyorlardı. Zaten kilise mahkemelerinde de uygulanmakta olan Roma hukukunu yargıçlar da uygulama kolaylığından dolayı tercih ediyorlardı. Almanya'da yargıçlar üniversitelerin hukuk kitaplarını kullanmaya ve bu konuda üniversitelere danışmaya başladılar.

Avrupa'da ortaya çıkan bu durumun aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı savunulabilir?

A) Avrupa'da hukuk birliğinin bozulmasına
B) Roma hukukunun Avrupa genelinde yayılmasına
C) Teokratik yönetim anlayışının son bulmasına
D) Mahkemelerin tarafsızlığı ilkesinin zarar görmesine
E) Hukuk eğitiminin önemini kaybetmesine

14. Justinianus Kanunlarında evlilik için dinî nikâh zorunlu hâle getirilmiştir. Evliliğin sona ermesi yani boşanmanın gerçekleşmesi için ölüm ve kaybolma şartı aranmamıştır. Her iki tarafın da boşanma hakkı vardır.

Türk Medeni Kanununda evliliğin ahlak ve adap ile töreler gereği bir üretim ortaklığı, dayanışma, yardımlaşma ve sadakat ortaklığı olduğu belirtilmiştir. Ayrıca evliliğin hukuki bir birlik ve monogami (tek eşlilik) olduğu vurgulanmıştır. Yine Türk Medeni Kanununa göre karı-koca eşitliği söz konusudur ve eşlerden biri geçerli nedenlerle mahkemeye başvurabilir ve mahkeme kararı ile boşanabilir.

Justinianus Kanunları ile Türk Medeni Kanunu hakkında verilen bilgiler dikkate alındığında;

I. boşanma hakkı,
II. dinî nikah,
III. mal paylaşımı

durumlarından hangilerinde benzer özelliklere sahip oldukları söylenebilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I ve III.

15. Roma İmparatorluğu'nda, imparator emirleri kanun hükmünde sayılmıştır. İmparator Diocletianus Dönemi'nden itibaren bütün kanun yapma yetkisi imparatorda toplanmıştır. İmparatorların emirnameleri Geç Roma Dönemi'nde bir araya getirilerek kodexler hâlinde yayınlanmıştır. Bugün Batılı devletler ve Türkiye'nin kullandığı kanunlar, eski Roma hukukunun günümüz şartlarına göre uyarlanması ile kaleme alınmıştır.

Buna göre Roma hukuku ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Özgürlüğü kısıtlayıcı hükümler içermemektedir.
B) Günümüz hukuk sisteminin oluşumuna katkı sağlamıştır.
C) Yazılı hukuk sistemi gelişmiştir.
D) Siyasi iktidar kanun koyucu konumdadır.
E) İmparator yasama gücünü elinde bulundurmaktadır.

16.

Justinianus Kanunlarından aile hukukuna dair örnekler

● Kişiler evli olduklarını önceden yapılmış drahoma adı verilen bir sözleşmeyle ya da din görevlisi ve tanıklar huzurunda evlenme iradelerini beyan ederek ispat eder.

● Çocuğun evlilik esnasında doğumu soyunun sıhhati için yeterli değildir. Babanın doğumdan sonra kendisine gösterilen çocuğu kabul etmesi gerekir. Baba kabul etmezse çocuk sahipsiz olur, evden atılabilir veya öldürülebilir.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi

● Madde 25- Ana ve çocuk özen ve yardım görme hakkına sahiptir. Bütün çocuklar evlilik içinde veya dışında doğsunlar aynı sosyal korunmadan faydalanırlar.

Verilen metinden yola çıkılarak,

I. Justinianus Kanunları ataerkil bir anlayışa dayanmaktadır.
II. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi anne ve çocuğun haklarını güvence altına almaya çalışmıştır.
III. Kadınların hakları her dönemde aile hukuku ile koruma altına alınmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

17. Roma İmparatorluğu'nun egemen olduğu ülkelerde uygulanmış olan hukuka Roma Hukuku denir. Bugünkü Avrupa ülkelerinde uygulanan hukukun temeli buna dayanır. Bu hukuk sisteminin ilk basamağı olan 12 Levha Kanunları, patricilerin uygulamalarına karşı çıkan pleplerin ayaklanmalarını bastırma çabası sonrasında ortaya çıkmıştır.

Buna göre;

I. Roma İmparatorluğu'nda sosyal sınıfların bulunduğu,
II. toplumsal eşitsizliğin çatışmalara neden olduğu,
III. laik hukuk sisteminin benimsendiği

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

18. Kast toplumlarında farklı toplumsal gruplar birbirlerine kapalıdır. Bu sistemde herkes, bir daha terk edemeyeceği bir kast içinde doğar. Bu kasttan eş seçer ve bu kast içinde ölür. Her kast bireyinin alabileceği eğitim ve yapabileceği meslek türleri bellidir. Bu toplumsal yapıda insanların diğer kastların üyeleriyle bağlantı kurmaları engellenmiştir.

Buna göre Kast sistemiyle ilgili,

I. Toplumsal sınıflar arasında ilişki yoktur.
II. Kişilerin seçme özgürlüğü bulunmamaktadır.
III. Hindistan'ın belli bölgelerinde uygulanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

19. Orta Çağ Avrupası'nda feodal düzende hiç kimse hükümran değildi. Bu yüzden kral, lord ve vassallar arasındaki mücadeleler, Orta Çağ Avrupası'nda uzun süren karışıklıklara, siyasal istikrarsızlıklara hatta savaşlara neden olmuştur.

Buna göre Orta Çağ Avrupası'yla ilgili;

I. merkezî otoritenin bulunmadığı,
II. feodalitenin Avrupa'daki siyasi yapıyı şekillendirdiği,
III. kilisenin Avrupa'da etkin bir kurum olduğu

yorumlarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

20. 1347 yılının sonunda Sicilya'da görülen veba, ilk olarak Bizans topraklarını vurmuş ve Avrupa'ya; Venedik, Cenova gibi liman kentleri üzerinden girmiştir. Ortaya çıkış nedeni kesin olarak bilinmeyen bu hastalık için değişik tedaviler ve korunma yolları geliştirilmiştir. Bu salgın nedeniyle Avrupa nüfusunun neredeyse yarısına yakını ölmüştür. Veba salgını; ekonomik, sosyal, siyasi ve kültürel hayatı derinden etkilemiştir. Avrupa'nın demografik haritasını değiştiren bu hastalık, halkın psikolojik olarak güvensizlik ve korku yaşamasına neden olmuştur. Sosyal ilişkileri zayıflatmış, ticareti ve dinî uygulamaları durma noktasına getirmiştir. Çok sayıda kişinin ölmesi her alanda bir değişime neden olmuştur. Sonuçları sadece Orta Çağ'ı değil sonraki çağları da ilgilendiren bu salgın hastalık daha sonraları kıtada tekrar görülmüş ama bu denli büyük etkiler yaratamamıştır.

Buna göre veba salgınıyla ilgili olarak,

I. Nüfus hareketlerine neden olmuştur.
II. Toplumsal huzuru bozmuştur.
III. Yaşamın her alanını etkilemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.